

Vieraslajiprojekti

Alakoulu /yläkoulu

Tavoite: Haittalajin poistaminen tai rajaaminen ja vähentäminen

Tervetuloa projektiin, jossa sitoudutaan määrätietoisesti vähentämään vieraslajin kasvustoa!

Suomessa on noin 150 haitallista vieraslajia. Voit valita projektilajiksi jonkun niistä tai useamman (kasvi, eliö tms.).

Tiedätkö haitallisia vieraslajeja tai tulokaslajeja, jotka ovat levinneet Suomen luontoon?

Mitä eroa on vieraslajilla ja tulokaslajilla?

Etsi tietoa haittalajistasi! _____

Tässä esitellään esimerkkinä projektiin komealupiini (*Lupinus polyphyllus*), joka valtaa Suomea!

- Komealupiini on tuotu rehuksviksi ja myös karannut puutarhoista. Se on määritelty kansallisesti haitalliseksi vieraslajiksi. Lupiini on toki kaunis kukkiessaan, mutta hyvin hankala hävitettävä ja siksi se on uhka luonnon monimuotoisuudelle (biodiversiteetille).

Kesäkuun komealupiinikasvustoa ja koiranputkipitsiä /JS

- **Rajaa alue, jota aiot hoitaa pitkäjänteisesti.**
  - **Mieti keinot haittakasvin vähentämiseksi.**
-

Ks. Vieraslajit.fi; Puutarhan haitalliset vieraslajit: <https://vieraslajit.fi/fi/file/puutarhan-haitalliset-vieraslajit-esitepng> ja <https://vieraslajit.fi/lajit/MX.38950/show>

Lupiinin poisto: Kasvuston peittäminen, niittäminen ennen kukintaa, kukintojen kerääminen ja juurakoiden kaivaminen.

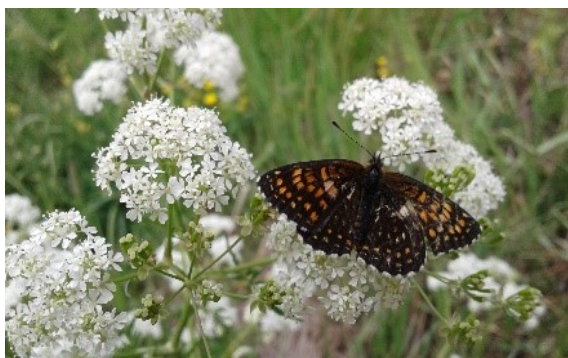
Komealupiinin kaivuuhaaste:

Arvioi kuinka kauan kestää, että pystyt kaivamaan yhden lupiinin juurakon pois.

AIKA-ARVIO: _____ (minuuttia/ sekuntia)

1. Kaveri tai opettaja ottaa aikaa, kun kaivat.
2. Vertaa. Osuiko aika-arviosi lähelle KAIVUUAIKAA? _____ min/sek
3. Yritä kaivaa toinen lupiini ja katso onnistutko paremmin. _____
4. Luonto kiittää sinua avusta!
5. Voit auttaa vielä juurakon karräämisessä läjityspaikkaan tai laita jätesäkkiin. Kiitos!
(VÄLINEET: Lapio tai talikko, käsineet, kottikärryt, pressu / jätesäkki tms.)

Huom! Tummaverkkoperhosen toukka elää virmajuurilla, jotka kasvavat komealupiinin kanssa samoilla paikoilla. Lupiinikasvustot hautaavat virmajuuret alleen, joten virmajuuri joutuu kilpailemaan elintilasta isomman kanssa. Tästä taas seuraa se, että tummaverkkoperhoskanta harvinaistuu.

Kuva: Tummaverkkoperhosen /JS

Lupiini on hernekasvi. Siemenpankki säilyy pitkään maaperässä./AV

Suomessa kasvavaa komealupiinia ei voi syödä, sillä se on lievästi myrkyllinen. Ranskassa viljellään syötäväksi kelpaavaa makealupiinia. Makealupiinijauholla voi korvata kananmunan, joten kasvisruokailijat suosivat sitä.

Etsi värejä lupiinista piirtämällä

Lupiinilla voi piirtää ulkona. Tutki saako lupiinin kukilla eri värejä, kun niitä on liiloja, vaaleanpunaisia ja valkoisiakin.

Tarvitset karheapintaisen piirustuspaperin ja alustan sekä nipun lupiineita ja sen lehtiä. Toki voit lyijykynällä hahmotella ensin ääriviivat.

Kukinnon avautumaton yläosa antaa yllättävästi oranssia väriä. Lehdillä saa vihreää ja kuihtuneilla paloilla ruskeaa väriä. Voit etsiä lisävärejä muista kasveista.

Tee värikartta sivun reunaan kaikista löytämistäsi väreistä?

Iloa ulkona tekemiseen ja oppimiseen!